

Warszawa, dn. 5 lutego 2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

ZANIM ZOSTAŁA IKONĄ. W 95. ROCZNICĘ URODZIN KALINY JĘDRUSIK ARCHIWA PAŃSTWOWE PUBLIKUJĄ NIEZNANE ŚWIADECTWO MATURALNE ARTYSTKI

5 lutego 2026 r., w 95. rocznicę urodzin Kaliny Jędrusik, Archiwa Państwowe po raz pierwszy udostępniły szerokiej publiczności pełny skan jej świadectwa maturalnego z 1949 roku. Dokument z zasobu Archiwum Państwowego w Częstochowie zawiera m.in. nieznane zdjęcie 18-letniej Jędrusik w szkolnym mundurku oraz wykaz ocen. – *To jedna z wielu naszych archiwalnych perełek, które działają na wyobraźnię. Z jednej strony – urzędowy dokument, z drugiej – młoda dziewczyna, która kilkanaście lat później stanie się jedną z największych ikon polskiej popkultury. Publikując dokument w całości, oddajemy głos źródłu i pozwalamy odbiorcom samodzielnie zobaczyć, jaka była Kalina Jędrusik u progu dorosłości* – informuje dr hab. Lucyna Harc, Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Udostępniony dziś dokument to „Świadectwo dojrzałości szkoły ogólnokształcącej stopnia licealnego”, które opatrzone jest datą 11 maja 1949 r. Wynika z niego, że Kalina Jędrusik ukończyła naukę w szkole ogólnokształcącej stopnia licealnego i zdała egzamin dojrzałości według programu wydziału humanistycznego w Szkole Ogólnokształcącej stopnia licealnego im. Juliusza Słowackiego w Częstochowie (obecnie I Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie). Największą uwagę przykuwają trzy elementy świadectwa.

Po pierwsze – fotografia. Dokument zawiera wizerunek bardzo młodej Kaliny Jędrusik: w szkolnym mundurku, z falowanymi, jasnymi włosami, bez cienia późniejszego wizerunku „seksbomby” polskiej popkultury lat 60-tych. To zdjęcie nie funkcjonowało w obiegu medialnym – było pokazane publicznie jedynie raz, wiele lat temu. Teraz po raz pierwszy prezentowane jest szerokiej publiczności w wysokiej jakości i w pełnym kontekście źródłowym.

Po drugie – data urodzenia. Na świadectwie wpisano jednoznacznie: 5 lutego 1931 roku. Od lat w publikacjach i opracowaniach biograficznych funkcjonują rozbieżności (często pojawia się rok 1930). Choć świadectwo nie jest aktem urodzenia, pozostaje urzędowym dokumentem szkolnym, który wnosi istotny, materialny głos do trwającej od dekad dyskusji.

Po trzecie – oceny, które pozwalają spojrzeć na młodą Kalinę bez legendy i mitologii. Zestawienie wyników pokazuje wyraźny profil humanistyczny:

- język polski – bardzo dobry,
- język niemiecki, historia, biologia – dobre,
- większość przedmiotów ścisłych i przyrodniczych – dostateczne.

Świadectwo trafiło do zasobu Archiwum Państwowego w Częstochowie w 2012 roku, przekazane oficjalnie przez liceum, w którym Kalina Jędrusik zdawała maturę. Przez lata było znane wąskiemu gronu badaczy i archiwistów. Dopiero zbliżająca się 95. rocznica urodzin artystki stała się impulsem do jego publicznej prezentacji, by pokazać dokument w pełnej, czytelnej postaci i nadać mu właściwy kontekst. To element szerszego podejścia: wydobywania z zasobów Archiwów Państwowych takich materiałów, które mają nie tylko wartość historyczną, lecz także potencjał opowiadania historii w sposób zrozumiały dla współczesnej publiczności. Świadectwo Jędrusik pokazuje, jak ciekawym, różnorodnym i wartościowym zasobem historycznym dysponują Archiwa Państwowe.

– Publikacja świadectwa maturalnego Kaliny Jędrusik to przykład odpowiedzialnego udostępniania archiwaliów: w całości, z pełnym kontekstem i w symbolicznym momencie. Archiwa Państwowe pokazują w ten sposób, że autentyczne dokumenty mogą porządkować wiedzę o przeszłości skuteczniej niż wieloletnie powielanie niesprawdzonych informacji. To świadome otwarcie źródła w momencie, gdy może ono wybrzmieć najmocniej – w rocznicę urodzin artystki, która wciąż inspirowa i budzi emocje. Archiwa Państwowe chcą pokazywać historię poprzez autentyczne dokumenty, bez legendy, ale z szacunkiem dla faktów – komentuje Elżbieta Surma-Jończyk, Dyrektor Archiwum Państwowego w Częstochowie. – Po przekazaniu świadectwa naszemu archiwum, dokument został objęty profesjonalną opieką konserwatorską. Jego stan zachowania jest bardzo dobry, co umożliwia bezpieczne udostępnienie pełnego skanu dokumentu, łącznie ze zdjęciem, wpisami i ocenami – dodaje.

Kalina Jędrusik zapisała się w historii polskiej kultury jako artystka wszechstronna: aktorka filmowa, telewizyjna i teatralna, piosenkarka, artystka kabaretowa – a zarazem jedna z najbardziej wyrazistych ikon obyczajowych swojej epoki. Dla jednych była symbolem nowoczesności i odwagi, dla innych – zjawiskiem, które burzyło przyzwyczajenia. Niezależnie od ocen, jej obecność na scenie i ekranie stała się znakiem czasu: lat, w których styl, temperament i osobowość zaczęły znaczyć w kulturze równie dużo jak rzemiosło. Tym ciekawsze jest spojrzenie na jej młodość w świetle dokumentu

szkolnego. To publikacja wyjątkowa nie tylko dla fanów artystki, ale i dla wszystkich zainteresowanych historią kultury – bo pokazuje Kalinę Jędrusik z zupełnie innej strony: skromną maturzystkę o falowanych włosach, na długo przed tym, nim stała się symbolem ekranowej odwagi i obyczajowej zmiany.

*– Odsłaniamy fragment historii kobiety, która stała się symbolem artystycznej elegancji i niezależności. W zasobie Archiwów Państwowych znajdują się miliony dokumentów, a niektóre z nich mają szczególną moc – pozwalają zbliżyć się do osób, które ukształtowały polską kulturę. Publikacja świadectwa maturalnego Kaliny Jędrusik jest przypomnieniem, że nawet największe gwiazdy zaczynały od szkolnych ławek. Zdanie egzaminu dojrzałości to jedna z tych zwyczajnych, a jednocześnie wyjątkowych chwil w życiu młodego człowieka, a Archiwa Państwowe zachowują pamięć także o nich –***podsumowuje dr hab. Lucyna Harc, Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.** *– Zadaniem Archiwów Państwowych jest nie tylko trwałe zabezpieczanie dokumentów, lecz także ich opracowanie i udostępnianie w sposób pozwalający na właściwe odczytanie ich znaczenia. Świadectwo maturalne Kaliny Jędrusik stanowi cenne źródło do badań biograficznych i historii edukacji, a jednocześnie materiał ilustrujący realia społeczno-kulturowe powojennej Polski. Włączenie tego dokumentu do szerszego obiegu umożliwia jego interpretację nie jako jednostkowej ciekawostki, lecz jako świadectwa epoki – dodaje.*

Kopię pierwszej strony świadectwa można zobaczyć także w tegorocznym kalendarzu Archiwów Państwowych.

Fot. Archiwum Państwowe w Częstochowie

ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI
SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ
STOPNIA LICEALNEGO

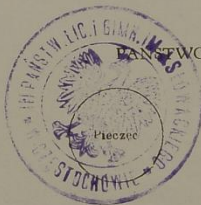
173 51
62

Jedrusik Kalina
(nazwisko i imię)
urodzona dnia *5 lutego* 19*31* r.
w *Częstochowie*
powiat: _____
po ukończeniu nauki w szkole ogólnokształcącej stopnia
licealnego zdała egzamin dojrz-
łości według programu wydziału *humanistycznego*
przed Państwową Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Kuratora Okręgu
Szkolnego *Kieleckiego* pismem z dnia *30 kwietnia 1949*.
Nr *II/09423/49* w *Kielcach*
Szkoła Ogólnokształcąca st. *licealnego im. Juliusza*
Słowackiego
w *Częstochowie*

Świadectwo niniejsze uprawnia do studiów w szkołach wyższych w myśl
art. 79 i 80 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa
wyższego (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 415).

Częstochowa, dnia *11 maja* 19*49* r.

Nr *144*

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ:

Zofia Tdukowska

CZŁONKOWIE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ:

Trena Smolarkiewiczowa
Edmunda Pawlak
Włodzisław Kosiński

52 63
174

Ledrusik Kalina

(nazwisko i imię)

otrzymał następujące oceny roczne w klasie XI Szkoły Ogólnokształcącej
st. licealnego i na egzaminie:

język polski	<i>bardzo dobry</i>
język <i>łaciński</i>	<i>dostateczny</i>
język <i>niemiecki</i>	<i>dobry</i>
historia	<i>dobry</i>
nauka o Polsce i świecie współczesnym	<i>dostateczny</i>
biologia	<i>dobry</i>
geografia }	<i>dostateczny</i>
geologia }	<i>dostateczny</i>
fizyka i kosmografia	<i>dostateczny</i>
chemia	<i>dostateczny</i>
matematyka	<i>dostateczny</i>
propedeutyka filozofii	<i>dostateczny</i>
rysunek	_____
wychowanie fizyczne	_____
przysposobienie wojskowe (S. P.)	_____

religia	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

DYREKTORKA

Zofia Idukowicz

Skala ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych – przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl